

Obsah

Úvod: technokratický socialismus jako (ne)očekávané vyústění pražského jara	5
Struktura knihy	10
Poděkování	13
I. Ve jménu pokroku: zvědečtění politiky, technokracie a expertní vládnutí v moderní době	14
Myšlenka technokracie v éře organizované modernity	16
„Věda v čelo! Plán v čelo! Kontrola!": technokratické myšlení v Československu před rokem 1948	24
II. Vědecky řízená společnost: plánování, organizace a technokracie ve státním socialismu	31
Plánování jako skok do říše svobody	32
Efektivní socialismus mezi taylorismem a kybernetikou	38
Nejvíce despotický režim: socialismus a otázka technokracie	44
III. Zkoumání budoucnosti socialismu: „vědeckotechnická revoluce“ a prognostika v reformě a „konsolidaci“	52
Komu patří budoucnost?	54
Vstříc postindustriálnímu socialismu!	57
Předvídání budoucnosti jako občanská aktivita	64
Předvídáním k ekonomické výkonnosti: prognostika v „normalizaci“	67
Nejasná budoucnost: prognostika a krize socialistického plánování	74
Budoucnost jako ekonomický problém	81

IV. Cílem řízení je harmonie: výzkum managementu na cestě od ekonomické reformy k „normalizačnímu“ hospodářskému řádu	83
Cesty k decentralizaci řízení	85
Manažerský socialismus v reformní politice šedesátých let	93
Návrat řádu a výkonnosti	98
Řízením podniku k řízení společnosti: sociální plánování v sedmdesátých letech	101
Digitální socialismus: automatizované systémy řízení v „normalizačním“ hospodářství	106
Teorie řízení a krize osmdesátých let	110
V. Polní továrny a venkovská města: zemědělství a venkov mezi kolektivizací, plánováním a průmyslovou velkovýrobou v padesátých až osmdesátých letech 20. století	115
Proměna zemědělské práce a řízení zemědělské výroby	117
Velkovýrobní technologie a zemědělsko-potravinářský komplex	124
Koncentrace a specializace průmyslové výroby za takzvané normalizace	128
Nová socialistická vesnice	133
Od kolapsu k privatizaci: velký skok socialistického zemědělství?	136
VI. Věda a plán až do obýváku: městské plánování a proměna bydlení v Československu (1955-1980)	138
Spravedlnost, čistota, účelnost: plán nové městské civilizace	139
Města a bydlení v Československu ve věku technokratů: realita, reflexe, plány	146
Rozumět a stavět: expertní prostředí mezi plánováním, vizionářstvím a reflexí	153
Praxe proměny	162
VII. Nehostinnost spočítatelného světa: proměna představ o domově jako jeden z kořenů krize technokratického socialismu	175
Proměna senzitivity	176
Znejistění expertů	183
Reakce na kritiku v praxi: mezi arogancí, hledáním konsenzu a defétismem	186
Závěr: rozpad technokratického socialismu a dlouhý život technokracie	191

Poznámky	199
Seznam pramenů a literatury	255
Summary	283
Zdroje obrazového doprovodu	287
Jmenný rejstřík	288

AUTOREM KAPITOLY 5 JE JAROMÍR MRAKKA,
 KAPITOLA 6 A 7 MATEJ ŠEBŮRY,
 OSTATNÍ TEXTY PŮCHOZEM OD ŠTEZLAVA ŠOMPERA.

VYDAL
 ÚSTAV PRO SOUDOBÉ DĚJINY AV ČR, VVI,
 A.N.M., S. R. O.,
 NÁPRSTKOVA 10, PRAHA 1
 V ROCE 2019

VYDÁNÍ PRVNÍ
 ODHORNÁ A JAZYKOVÁ REDAKTOR JIŘÍ NEDVĚD
 NA OBÁLCE POUŽIT OBRAZ VANA ALEKSEJEVIČE V PŘÍPADOVĚ
 PERSPEKTIVA (MLADÝ DĚČÍ, 1981, OLEJ NA PLÁTNĚ, STATE MUSEUM
 AND EXHIBITION CENTER „ROSDO“, MOSKVA)
 OBÁLKA A GRAFICKÁ ÚPRAVA KNEŽY MILAŇA HARTLOVA
 TECHNICKÁ REDAKCE ŠARKA KRYMHOVÁ
 SAZBA PÍSMEM PEPI JAN SKRUŽNÝ
 REPRODUKCE JAN SKRUŽNÝ
 TISK TISKÁRNÍ HAVLIČKŮV BRDĚC, A. S.
 DOPORUČENÁ CENA VČETNĚ DPH 299 Kč

ISBN 978-80-7285-229-3 A.N.M., S. R. O.

ISBN 978-80-7285-229-3 ÚSTAV PRO SOUDOBÉ DĚJINY AV ČR, VVI

obdobnou cenu na 1 rok před
 a včetně výhody pro předplatitele
 www.ustavproso.djy.cz